УДК 368

Роль страхування у повоєнному відновленні житлової інфраструктури України

Заяць Олександр,
здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено роль страхування як механізму повоєнного відновлення житлової інфраструктури України. Проаналізовано досвід Ізраїлю та Японії у сфері державно-приватного партнерства. Виявлено ключові перешкоди для розвитку страхування житла в Україні.*
Ключові слова: *страхування житла, повоєнне відновлення, житлова інфраструктура, державно-приватне партнерство, воєнні ризики, перестрахування, відбудова України, фінансові механізми відновлення.*

Внаслідок бойових дій на території України сформувалася потреба у розробці фінансових механізмів для відбудови житлової інфраструктури країни, оскільки бюджетне фінансування держави не здатне у повному обсязі покрити витрати. У цьому випадку страхування перетворюється з пасивного інструменту відшкодування у стратегічний фундамент відновлення.

Згідно з інформацією, наданою від уряду України, Групою Світового банку, Європейською комісією та ООН прямі збитки від повномасштабного вторгнення перевищують 195 млрд дол США. Збитки житлової інфраструктури оцінюються у 90 млрд дол США [1]. Очевидно, що держава не зможе самостійно покрити такі витрати, що робить страхування стратегічно необхідним.

Для вирішення цього питання можна звернути увагу на досвід інших країн, які вже сформували ефективні системи страхування для подолання криз. В Ізраїлі діє державна система відшкодування воєнних збитків, яка адмініструється Податковим органом. У стандартні страхові поліси вже включають захист від воєнних ризиків. Відповідальність за компенсацію переходить до держави [2]. Якщо пошкоджена структура житла, тоді поліс покривається повністю. При пошкодженні майна все залежить від складу домогосподарства. В Японії ж функціонує дворівнева система перестрахування ризиків. Держава перестраховує збитки, якщо вони перевищують рівень відповідальності приватних страхових компаній [3]. У цих прикладах спільним є принцип державно-приватного партнерства, який може стати основою для формування системи повоєнного відновлення житлової інфраструктури в Україні.

Попри очевидну необхідність страхування як інструмента відновлення житлової інфраструктури наявні певні бар’єри для його впровадження. Рівень

добровільного страхування житла залишається критично низьким. Більшість українців взагалі не мали полісу страхування житла до початку повномасштабного вторгнення. Тобто культура страхування серед населення перебуває на низькому рівні. Через високу вартість відповідного полісу та значні ризики оформити страхування житла є доволі проблематичним. Наступна проблема полягає у відсутності у законодавчій базі України механізмів обов'язкового страхування житла чи державного перестрахування катастрофічних ризиків, що унеможливлює формування повноцінного страхового ринку. Крім того, серед населення наявна недовіра до фінансових інституцій, зокрема страхування. Усі зазначені чинники у сукупності формують складне середовище для впровадження страхового механізму відновлення житлової інфраструктури України.

Таким чином, страхування житлової інфраструктури на сьогодні є надзвичайно актуальним. Для його активізації через систему державно-приватного партнерства потрібно вирішити насамперед такі завдання: підвищити рівень страхової культури серед населення; удосконалити законодавчо-нормативну базу у сфері страхування та ін. Важливого значення набуває створення ефективних механізмів державних гарантій і перестрахування, впровадження спеціалізованих страхових продуктів, а також інтеграція страхування у державні програми відбудови житла.

Список використаних джерел:

1. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released-2026-02-23_en?prefLang=uk
2. Wartime Property Rights in Israel: What Owners and Tenants Need to Know. URL: https://jewishlink.news/wartime-property-rights-in-israel-what-owners-and-tenants-need-to-know/
3. Outline of Japan's Earthquake Insurance System. URL: https://www.mof.go.jp/english/policy/financial_system/earthquake_insurance/outline_of_earthquake_insurance.html

Abstract: *the role of insurance as a mechanism for post-war reconstruction of Ukraine's housing infrastructure has been studied. The experience of Israel and Japan in the field of public-private partnerships has been analyzed. Key obstacles to the development of housing insurance in Ukraine have been identified.*

Keywords: *housing insurance, post-war reconstruction, housing infrastructure, public-private partnerships, war risks, reinsurance, reconstruction of Ukraine, financial mechanisms for reconstruction.*

Науковий керівник:
Мельник О. І.
канд. екон. наук, доцентка кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет